

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה	משפט חוקתי זכויות חוקתיות - הגנת הפרטיות
תאריך: ט' טבת התשמ"ד, 15 דצמבר 1983 עדכון: ז' טבת התשס"ג, 12 דצמבר 2002 מספר הנחיה: 3.1101 (21.011)	הגנת הפרטיות - שימוש במידע שבמאגר מידע שלא כחוק

הגנת הפרטיות - שימוש במידע שבמאגר מידע שלא כחוק

נשאלה שאלה, האם רשאית עיריה למסור לאדם א' נתונים בדבר תשלומי ארנונה לעיריה עבור נכס של אדם ב', כולל המספר של חשבון הבנק ממנו מנכים את תשלומי הארנונה, וכל זאת ללא היתר מאת ב'.

1. חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981 (להלן - "החוק"), מסדיר בפרק השני את ההגנה על הפרטיות במאגרי מידע. סעיף 8 לחוק קובע כי "לא ישתמש אדם במידע שבמאגר מידע אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר או למטרה שלשמה נועד המידע". שימוש במידע שבמאגר מידע ייעשה רק למטרה שלשמה הוקם המאגר או נועד המידע. סעיף 7 לחוק מגדיר "מידע" וכולל בו נתונים על "מצבו הכלכלי" של אדם.

2. ידיעה על חוב מסים של אדם לרשות מינהלית, אם עבור נכס מסוים ואם אחר, כולל מספר החשבון בבנק ממנו משולמים המסים, היא בגדר נתונים על מצבו הכלכלי של אותו אדם. לעתים יש בידי הרשויות המופקדות על אכיפת חוקי המסים (כמו גם חוקים אחרים) מידע נוסף על האדם, כגון, הנחות בשל מצבו הרפואי או המשפחתי. מסירת נתונים אלה על-ידי העיריה, שהיא מאגר מידע גדול הן בחשבונות והן בתחום התכנון והבניה, ללא היתר מהאדם עצמו, למי שיש לו עניין כלכלי או אחר באותו נכס או באותו אדם, מהווה שימוש במידע "שלא למטרה שלשמה הוקם המאגר או למטרה שלשמה נועד המידע", בניגוד לסעיף 8 לחוק, שכן מידע זה נמסר לעיריה לצרכי המיסוי ולא לצרכים אחרים. לפיכך, אין העיריה רשאית למסור מידע כאמור ללא היתר מאת האדם אליו מתייחס המידע.

3. נוסף לכך, מסירת מידע כאמור עלולה להיחשב "פגיעה בפרטיות" לפי סעיף 2 לחוק, ובתור שכזאת היא אף עילה אזרחית לפי סעיף 4 לחוק ועבירה לפי סעיף 5 לחוק. סעיף 2 לחוק קובע כי פגיעה בפרטיות היא, בין היתר, "שימוש בידיעה על ענייניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה". מצב חובותיו של אדם, כמו גם מספר חשבונו בבנק, הרי הם ענייניו הפרטיים של אותו אדם. כאשר הם נמסרים לעיריה לצרכי מיסוי, ולאחר מכן נמסרים על-ידי העיריה לאדם אחר בלי קשר צרכים אלה, הרי זה שימוש בידיעה "שלא למטרה שלשמה נמסרה". לפיכך זהו שימוש אסור על-פי החוק.

4. סעיף 18 לחוק קובע הגנות במשפט פלילי או אזרחי בשל פגיעה בפרטיות, ובין היתר הוא קובע בסעיף-קטן (ב): **"פגיעה שנעשתה תוך ביצוע עיסוקו של הפוגע כדין ובמהלך עבודתו הרגיל, ובלבד שלא נעשתה דרך פרסום ברבים"**. אך אין לומר כי מסירת נתונים על-ידי עיריה על מצב חובותיו של אדם או על מספר חשבונו בבנק לידי אדם אחר הוא מעשה שנעשה תוך ביצוע עיסוקה של העיריה כדין ובמהלך עבודתה הרגיל.

נעיר, כי חוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998 חל גם על עיריה בהיותה רשות ציבורית, אולם במקום בו המידע נוגע לענייניו הפרטיים של אדם חל איסור על העיריה למסור את המידע המבוקש על-פי סעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע, אלא אם אותו אדם הסכים לכך.

5. פקודת העיריות תומכת במסקנה זאת. סעיף 140א לפקודה, הקובע כי פנקסי העיריה ומסמכיה יהיו פתוחים לעיון ולבדיקה לפני כל חבר של מועצת העיריה, מוסיף וקובע כי זכות עיון זאת אינה חלה על פנקס או מסמך "שגילוי או פרסומו אסור על-פי כל דין ועל רישום או מסמך הנוגעים במישרין בזכויותיו של פרט או בחובותיו כלפי העיריה, זולת אם הם משמשים נושא לדיון במועצה או בועדה מועדונית שמבקש העיון חבר בה". כלומר, בדרך כלל אין זכות לחבר המועצה לעיין במסמך או רישום בדבר חובותיו של פרט כלפי העיריה. קל וחומר שאין זכות כזאת לאדם אחר (השוו סעיפים 198 ו- 199 לצו המועצות המקומיות (א), התשי"א - 1950). סעיף 199 מקנה לכל משלם מסים או תושב זכות לעיין במסמכים שונים של המועצה; אך אין ביניהם מסמך המציין את שיעור החוב שפלוגי חייב למועצה בגין נכס מסוים.

לעתים, אדם השוקל אם לרכוש או לשכור נכס מסוים, יש לו עניין לקבל נתונים על אותו נכס, כגון, היתר הבניה או שיעור הארנונה שהוטל על-פי דין. אין הרשות המקומית מנועה מלמסור פרטים כגון אלה על הנכס. יתרה מזאת, שיעורי הארנונה המוטלים על הנכסים חייבים פרסום על-פי דין. ראו סעיף 277 לפקודת העיריות, ובדומה לו סעיף 157 לצו המועצות המקומיות (א), התשי"א - 1950. אך יש להבחין בין נתונים על הנכס לבין נתונים על מצבו הכלכלי של אדם. אדם המבקש לרכוש או לשכור נכס מסוים, ומבקש לדעת את שיעור חובו של המחזיק בנכס לרשות המקומית, יבקש מידע זה מן המחזיק, והמחזיק אם ירצה יוכל לקבל מידע זה מן הרשות המקומית או להסמך את המבקש בכתב לקבל את המידע באופן ישיר מן הרשות המקומית.